

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 14Co/5/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1112219205
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Javorčíková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2013:1112219205.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Česká republika, s.r.o., so sídlom Novodvorská 994, Praha, IČO: 25 117 483, právne zast.: advokátskou kanceláriou

TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Údernícka 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti odporkyni: H. F., N., X., Q., XX. XX. XXXX, U. X. X, U., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Važecká 16, Prešov, IČO: 42 176 778, právne zast.: JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, advokátska kancelária so sídlom Nám. SNP 7, Stropkov, o zaplatenie 803,46 eura s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I v Bratislave zo dňa 30. 10. 2012, č.k. 10C/173/2012 - 43 v časti náhrady trov konania

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave uznesenie Okresného súdu Bratislava I v Bratislave zo dňa 30. 10. 2012, č.k. 10C/173/2012 - 43, v spojení s opravným uznesením zo dňa 28. 11. 2012, č.k. 10C/173/2012 - 63, v napadnutej časti p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie zastavil, odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov konania. Zároveň rozhodol o vrátení súdneho poplatku za návrh navrhovateľovi prostredníctvom príslušného daňového úradu. Opravným uznesením opravil súd postupom podľa § 164 O.s.p. označenie navrhovateľa v záhlaví napadnutého uznesenia.

V časti výroku o nepriznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi, odôvodnil súd prvého stupňa svoje rozhodnutie tým, že vzniknuté trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka neboli účelne vynaložené. Vedľajší účastník vstúpil do konania ako profesná organizácia na ochranu spotrebiteľa, z vlastného podnetu bez vedomosti odporkyne. Na svoje zastupovanie splnomocnil advokáta, hoci zo samotnej podstaty existencie tohto združenia vyplýva, že musí byť schopné poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Súd tiež poukázal na to, že vedľajší účastník je združením so sídlom v Prešove a obaja účastníci konania majú sídlo, resp. adresu v Bratislave, a aj konanie sa vedie pred súdom v Bratislave, čo svedčí podľa súdu o tom, že vstup vedľajšieho účastníka so sídlom v Prešove do konania bol len formálnou záležitosťou, pretože organizácia na ochranu spotrebiteľa sídli aj v Bratislave.

Proti tomuto uzneseniu, v časti výroku o náhrade trov konania, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie vedľajší účastník, ktorý namietol, že uznesenie v napadnutej časti vychádza z nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia veci. Vytkol súdu, že ho postupom podľa § 151 ods. 4 O.s.p. nevyzval na vyčíslenie uplatnených trov. Má za to, že pri rozhodovaní o trovách v konaní, ktoré bolo skončené zastavením v dôsledku späťvzatia žaloby, je nevyhnutné posudzovať zásadne len procesné kritériá úspechu, či neúspechu účastníkov. Nebolo preukázané, že odporca svojim správaním

zapríčinil späťvzatie žaloby; navrhovateľ zobral žalobu v celom rozsahu späť, čím procesne zavinil zastavenie konania. Ďalej poukázal na postavenie vedľajšieho účastníka ako neziskovej organizácie, ktorá nedisponuje pracovníkmi, technickým zariadením, ani materiálnym zabezpečením, aby mohla zabezpečovať potrebný právny servis na desiatkach súdov inak ako prostredníctvom advokátskych kancelárií. Zdôraznil, že to bol práve navrhovateľ, ktorý zavinil zastavenie konania, a bol to práve vstup vedľajšieho účastníka do konania, ktorý zabránil rozhodnutiu súdu v prospech navrhovateľa, ktorý masovo uplatňuje na súdoch premlčané pohľadávky. Ďalej argumentoval aj princípom „rovnosti zbraní“, kedy aj v zmysle čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, má každý právo na právnu pomoc v konaní pred súdom. Vedľajší účastník je občianske združenie zložené prevažne z laikov v oblasti práva a právo na zástupcu má prinajmenšom z rovnakých dôvodov ako navrhovateľ, ktorý ho masovo využíva v typovo rovnakých desiatkach tisícov sporov. Vstupom vedľajšieho účastníka do konania sa posilňuje postavenie odporcu - spotrebiteľa v konaní, ktorý je často sám o sebe pasívny a nedokáže sa účinne brániť. Svojou činnosťou preto vedľajší účastník naplňa ciele politiky Európskej únie a najmä snahu o podporu záujmov spotrebiteľov a zabezpečenie vysokej úrovne ochrany, a pri naplňaní týchto cieľov je odkázaný na právne služby. Podľa vedľajšieho účastníka, práve rozhodovanie súdov v otázke priznávania nároku na náhradu trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi ako právnickej osobe založenej za účelom ochrany spotrebiteľa, môže prispieť k znižovaniu spotrebiteľskej agendy na súdoch. Ak by na strane spotrebiteľa vystupovalo združenie zastúpené advokátom, dodávateľia by prestali podávať návrhy, domáhajúce sa premlčaného nároku, pretože by boli následne povinní nahradiť trovy právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi. Napadnuté rozhodnutie o nepriznaní trov konania vedľajšieho účastníka je podľa názoru vedľajšieho účastníka v rozpore s legislatívou Európskej únie a judikatúrou Súdneho dvora EÚ. Žiadal preto zmenu napadnutého uznesenia a priznanie náhrady trov prvostupňového a odvolacieho konania v celkovej výške 110,93 eura.

K odvolaniu vedľajšieho účastníka sa písomne vyjadril navrhovateľ s tým, že sa stotožňuje s napadnutým uznesením, nakoľko v tomto prípade nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. Právne zastúpenie vedľajšieho účastníka považuje navrhovateľ za nadbytočné, účelové a nevhodné, nakoľko zo samej podstaty existencie vedľajšieho účastníka vyplýva, že musí byť schopný konať v mene toho, na strane koho vstupuje do konania. Navrhol preto odvolaciemu súdu, aby uznesenie v napadnutej časti potvrdil a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania vo výške 40,03 eura.

Krajský súd ako súd odvolací podľa § 10 ods. 1 O.s.p., preskúmal vec v napadnutej časti podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania, a po vyhodnotení odvolacích námietok dospel k záveru, že odvolanie vedľajšieho účastníka nie je dôvodné.

Podľa § 146 ods. 2 O.s.p., ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

V zmysle ustanovenia § 146 ods. 2 O.s.p. v prípade zastavenia konania je pre rozhodnutie súdu o priznaní náhrady trov konania podstatné ustálenie otázky zavinenia jeho zastavenia. V prejednávanej veci zavinil zastavenie konania navrhovateľ, ktorý návrh na začatie konania vzal späť bez uvedenia dôvodu, čo samo o sebe postačuje pre záver, že procesne zavinil zastavenie konania. Nemožno opomenúť ani skutočnosť, že navrhovateľ vzal návrh späť až po vznesení námietky premlčania zo strany vedľajšieho účastníka na strane odporcu, čo značne oslabilo postavenie navrhovateľa v spore. Táto skutočnosť determinuje aj existenciu nároku odporcu a vedľajšieho účastníka na náhradu trov konania v zmysle § 146 ods. 2 O.s.p..

Napriek nepopierateľnému nároku vedľajšieho účastníka na náhradu trov konania, nemožno opomenúť aplikovať aj ďalšie zákonné princípy a podmienky priznania náhrady trov. Jednou z týchto podmienok je, aby trovy, ktorých náhrady sa účastník domáha, boli vynaložené účelne a hospodárne. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Kritérium účelnosti vynaložených trov právneho zastúpenia vychádza zo samotného cieľa právneho zastúpenia, teda snahy právneho zástupcu o čo možno najefektívnejšie uplatňovanie alebo

bránenie práva na súde, s cieľom využiť všetky zákonné (hmotnoprávne aj procesné) možnosti na obranu záujmov klienta. Aby bolo možné konštatovať účelnosť vynaložených trov právneho zastúpenia, je potrebné vychádzať aj z osoby samotného účastníka konania a posúdiť, či skutočnosť, že sa účastník konania nechal v konaní zastúpiť, má pre neho význam z hľadiska zlepšenia jeho možností chrániť svoje práva a záujmy na súde. Ak totiž účastník konania, a v tomto prípade sa to týka zväčša právnických osôb, disponuje dostatočnými materiálno-technickými predpokladmi a najmä personálnym substrátom (napríklad má zamestnancov s právnickým vzdelaním), na základe ktorého môže svoje práva plnohodnotne a erudovane uplatňovať a brániť aj sám, javí sa ako nadbytočné nechať sa zastúpiť právnym zástupcom. V zákonných možnostiach súdu nie je nepripustenie alebo vylúčenie zastúpenia účastníka právnym zástupcom len z dôvodu neúčelnosti vynaložených trov právneho zastúpenia. Takýto postup by bol v príkrom rozpore so spomínanou zásadou rovnosti zbraní, rovnako ako aj so samotným právom každého účastníka súdneho konania (aj vedľajšieho), nechať sa zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Súd je povinný konať s právnym zástupcom, čo v tomto prípade súd prvého stupňa aj urobil. Iná je však otázka posúdenia účelnosti vynaložených trov konania, ktorá je v kompetencii súdu, a ktorá nezasahuje do práva účastníka na právnu pomoc. Z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 78/03 v súvislosti s rozhodnutím o nepriznaní náhrady trov právneho zastúpenia vyplýva, že súd iba uplatňuje zákonom daný priestor pre uváženie účelnosti trov konania a nezasahuje do podstaty a zmyslu základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Nemožno preto zamieňať ústavné právo účastníka konania na právnu pomoc v konaní pred súdom a nepriznanie náhrady trov konania z dôvodu ich neúčelnosti. Možnosť nechať sa zastúpiť v konaní a zároveň povinnosť súdu toto zastúpenie akceptovať predstavuje vyjadrenie zásady rovnosti zbraní, avšak nepriznanie náhrady trov za toto zastúpenie predstavuje rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania, čo je vo výlučnej kompetencii súdu. V tejto súvislosti odvolací súd upozorňuje aj na obsah rozsudku Súdneho dvora EÚ C- 279/09 zo dňa 22. 12. 2010, na ktorý poukázal v odvolaní aj vedľajší účastník. Aj tu sa s poukazom na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva konštatuje, že posúdenie otázky nevyhnutnosti právnej pomoci závisí od skutočností a okolností osobitných pre každú vec a závisí najmä od závažnosti konania, zložitosti uplatniteľného práva a konania, ako aj od schopnosti žalobcu účinne obhajovať svoju vec.

Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že vynaložené trovy právneho zastúpenia zo strany vedľajšieho účastníka, boli neúčelné. Vedľajší účastník je občianskym združením, ktoré vzniklo za účelom realizácie kolektívnej ochrany spotrebiteľa, pričom jedným z nástrojov ochrany je aj vstupovanie združenia do konaní v pozícii vedľajšieho účastníka a zastupovanie poškodených spotrebiteľov na súdoch. Je nesporné, že na to, aby takéto združenie mohlo naplňať svoje ciele a vykonávať svoju činnosť, musí reálne disponovať zodpovedajúcou materiálnoú, ako aj personálnou základňou, minimálne v rozsahu zabezpečenia možnosti vykonávania základným proklamovaných cieľov. Už skutočnosť, že vedľajší účastník je registrovaný v registri občianskych združení, vedenom na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky, preukazuje, že pri vzniku a registrácii samotného združenia, muselo ministerstvo postupovať v zmysle § 25 ods. 3 zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona o priestupkoch. Ministerstvo posudzovalo jednak to, či k vzniku združenia došlo v súlade so zákonom, nezávislosť a neziskovosť združenia, vyporiadanie záväzkov vo vzťahu k štátu a skutočnosť, či združenie aktívne pôsobilo v oblasti spotrebiteľov po dobu najmenej dvoch rokov. Ak združenie už v čase svojej registrácie aktívne pôsobilo v oblasti ochrany spotrebiteľa, znamená to, že už v tomto čase muselo spĺňať základné materiálnoú a personálne predpoklady na vykonávanie aktívnej činnosti v tejto oblasti.

Z obsahu spisu vyplýva, že vedľajší účastník vstúpil do konania z vlastného podnetu, bez vyzvania odporkyne. V konaní sa vyjadril k návrhu, vzniesol námietku premlčania a podal odvolanie voči nepriznaniu náhrady trov konania. Všetky tieto úkony po obsahovej aj formálnej stránke predstavujú úkony formulárového a opakujúceho sa charakteru, ktoré vedľajší účastník využíva bez väčších obmien aj v iných súdnych konaniach. Všetky tieto úkony preto odvolací súd vyhodnotil ako úkony, ktoré nevyžadujú rozsiahle právne skúsenosti a na ich realizáciu nie je nutné ani právne vzdelanie. Nemožno preto súhlasiť s tvrdením odvolateľa, že právne zastúpenie bolo nevyhnutné pre zabezpečenie plnohodnotnej ochrany spotrebiteľa. Aj podľa názoru odvolacieho súdu samotné združenie, ktoré má v predmete svojej činnosti zabezpečovanie tejto ochrany, má mať k dispozícii prostriedky na realizáciu svojho účelu. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 78/03, ktorý v ňom okrem iného uvádza, že všeobecný súd neporuší základné právo

na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, ak navrhovateľovi, ktorý disponuje viacerými pracovníkmi, ktorí majú právnické vzdelanie, neprizná náhradu trov právneho zastúpenia, pretože ich nepovažuje za účelné. Odvolací súd má za to, že tento záver možno aplikovať aj na toto konanie a na posudzovanie nároku na náhradu trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka.

Aj keď sa odvolací súd stotožňuje s námietkou odvolateľa, že prvostupňový súd nepostupoval podľa ust. § 151 ods. 4 O.s.p., keď po späťvzatí žaloby navrhovateľom neoznámil túto skutočnosť vedľajšiemu účastníkovi, čím mu odňal možnosť vyčíslieť trovy konania, na túto vadu konania odvolací súd neprihliadal (§ 212 ods. 3 O.s.p.), lebo nemala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Neobstojí ani námietka nepreskúmateľnosti rozhodnutia z dôvodu jeho nedostatočného odôvodnenia. Aj keď prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi nepoukázal na konkrétne zákonné ustanovenie, podľa ktorého rozhodol o trovách vedľajšieho účastníka, z jeho odôvodnenia vyplýva, že pri rozhodovaní o trovách odporkyne aplikoval ust. § 146 ods. 2, veta prvá O.s.p., ktorej náhradu trov nepriznal, lebo si právo neuplatnila. Pri rozhodovaní o náhrade trov vedľajšieho účastníka zjavne vychádzal z rovnakého zákonného ustanovenia, ale nepriznal ich z dôvodu neúčelnosti.

Vzhľadom na vyššieuvedené považuje odvolací súd napadnuté uznesenie v časti výroku o nepriznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi za vecne správne, a preto ho v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. s použitím § 150 ods. 1 O.s.p.. Navrhovateľ, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, si v písomnom vyjadrení k odvolaniu uplatnil trovy odvolacieho konania vo výške 40,03 eura za toto vyjadrenie. Odvolací súd pri rozhodovaní o uplatnených trovách odvolacieho konania vyhodnotil dôvody osobitného zreteľa, ktoré spočívajú v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Navrhovateľ sa k otázke právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka a s tým súvisiacimi trovami právneho zastúpenia vyjadril už vo svojom písomnom podaní z 11. 10. 2012, v ktorom zároveň zobral svoju žalobu späť. Pokiaľ sa teda navrhovateľ po tom, čo mu súd prvého stupňa zaslal odvolanie vedľajšieho účastníka na vedomie, opätovne a v podstate obsahovo zhodne vyjadril k tejto otázke, bolo by neprimerané a nespravodlivé, aby bol za takýto úkon ich náhradou zaviazaný vedľajší účastník, vystupujúci ako ochranca spotrebiteľa, ktorý „slabšej strane v spore“ poskytuje právnu pomoc. Z tohto dôvodu odvolací súd pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konania považuje za plne dôvodnú aplikáciu ust. § 150 ods. 1 O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.